Rode Kruis

Nationaal Actieplan COVID-19

RAMP OP RAMP

Aangescherpte aanpak, mei - december 2021

Dit actieplan bouwt voort op het Nationaal Actieplan van mei 2020 en de revisie daarvan in november 2020

MEI 2021

Inleiding

Het COVID-19 virus raakt mensen niet alleen op het gebied van gezondheid. Ook sociaaleconomisch heeft het virus wereldwijd grote effecten. Van de ene op de andere dag krijgen mensen te maken met zorgen over inkomensdaling en (psychische) gezondheid. Voor tienduizenden mensen in Nederland staan zelfs basislevensbehoeften als voedsel en onderdak onder druk. Ruim een jaar na het uitbreken van de pandemie zijn de gevolgen van het virus groter dan alleen het oplopen van een besmetting. Ook als we het virus onder controle krijgen, zijn deze gevolgen niet zomaar verdwenen. De acute fase in Nederland is misschien voorbij, maar het einde van de crisis is nog niet in zicht. Voor velen blijft de situatie schrijnend.

De grootste humanitaire crisis sinds de Tweede Wereldoorlog beïnvloedt het leven van mensen over de hele wereld. De nasleep van de crisis, de “ramp na de ramp”, is steeds zichtbaarder. Het aantal kwetsbare mensen dat hulp nodig heeft, blijft groeien. Ondanks de beschikbaarheid van een vaccin, waardoor de samenleving langzaam weer open kan, blijven de noden onveranderd hoog.

Gezien de onvoorspelbaarheid van het verloop van de crisis stellen wij als Nederlandse Rode Kruis onze inschattingen voor de hulpverlening in Nederland en daarbuiten voor een tweede keer bij. Wij verlengen onze grootste hulpactie sinds de Watersnoodramp van 1953 met zeven maanden, t/m 31 december 2021. We bouwen voort op het Nationaal Actieplan COVID-19 van 6 mei 2020 en de daaropvolgende halfjaarrevisie van november 2020.

Met deze verlenging gaat onze hulpverlening een nieuwe fase in: van acute crisishulpverlening naar bestrijding van de gevolgen van de crisis. We verwachten dat de COVID-19-crisis een langdurige invloed zal hebben op de noden in de samenleving. Mensen en organisaties zullen voor een langere periode een beroep moeten blijven doen op onze hulpverlening.

Om die hulp te kunnen verlenen, is in totaal naar schatting €143 miljoen nodig. Nog nooit was een nationale hulpactie van het Nederlandse Rode Kruis zo omvangrijk. Van dit bedrag kunnen we €126 miljoen dekken door reeds eerder ontvangen donaties, financiering door de overheid en betaalde dienstverlening. Om onze hulpverlening ook in de komende maanden te kunnen uitvoeren, hebben we een aanvullend bedrag van €16,6 miljoen nodig.

We zijn enorm dankbaar voor alle financiële hulp en praktische steun die we tot nu toe van de Nederlandse bevolking hebben gekregen. Zonder onze donateurs, bedrijven en overheden hadden wij niet het verschil kunnen maken voor mensen in nood binnen de grenzen van het Koninkrijk. Sinds maart 2020 hebben we honderdduizenden mensen kunnen helpen.

Dit was niet mogelijk geweest zonder onze vrijwilligers. Het is hartverwarmend dat sinds maart 2020 tienduizenden nieuwe mensen hun hulp bij ons aangeboden, als vrijwilliger of Ready2Helper. Op al die donaties van tijd, geld en talent mogen we als Nederland trots zijn. Alleen samen krijgen we de gevolgen van corona onder controle.

Al die steun is ongelooflijk belangrijk en blijft heel hard nodig.

In dit plan beschrijven we onze COVID-19-hulpverlening in het Koninkrijk der Nederlanden tot nu toe, inclusief de hulpverlening op de zes eilanden in het Caribisch gebied. En we lichten toe hoe wij de komende maanden onze hulpverlening willen doorzetten. Uiteraard gaat ook de internationale hulp van het Rode Kruis in andere landen onverminderd door. Zodat we de gevolgen van de ramp na de ramp zo beperkt mogelijk kunnen houden. En er blijven zijn voor mensen in nood.

Den Haag, mei 2021,

Marieke van Schaik
Algemeen Directeur

Joke van Lonkhuijzen
Directeur Nationale Hulp en Verenigingsmanagement

Stand van zaken in Nederland

Op 6 januari 2021 is de Nederlandse overheid gestart met de uitvoer van de vaccinatiestrategie. Ook heeft de overheid uitgebreide testcapaciteit en bron- en contactonderzoek ingericht. Hoewel het einde van de medische crisis daarmee in zicht lijkt, blijft de druk op de medische zorg onverminderd hoog.

Hoewel het aantal nieuwe hulpvragen dagelijks afneemt, neemt de duur en complexiteit van die inzetten juist toe. Zo is het drukker bij de vaccinatiestraten, bij het uitdelen van boodschappenkaarten en bij het vervoer van kwetsbare mensen. We zien ook dat de hulpvragen die binnenkomen bij onze Hulplijn complexer zijn dan aan het begin van de COVID-19-crisis.

Daarmee belanden we in een nieuwe fase. Een fase waarin we ons meer richten op het bestrijden van de gevolgen van de crisis. Ook als de lockdownmaatregelen straks voorbij zijn, zullen grote groepen kwetsbare mensen het sociaaleconomisch effect van de pandemie nog lang voelen.

De groep mensen die een beroep doet op onze hulp is divers. We zien dat ook gezinnen, zelfstandig ondernemers en alleenstaande ouders die voorheen het hoofd boven water wisten te houden, opeens moeite hebben om in hun basislevensbehoeften* te voorzien. Bij de kwetsbare groepen die hard geraakt werden door het verlies aan inkomen tijdens de eerste en tweede golf, is daarnaast de acute nood toegenomen - voedsel of onderdak zijn voor velen een urgent probleem geworden.

In verschillende regio's wordt de reguliere zorg voor een derde keer afgeschaald om de toename van het aantal COVID-19 patiënten het hoofd te kunnen bieden. De GGD's, hard aan het werk om teststraten en vaccinatielocaties in het hele land te organiseren, ervaren een enorme capaciteitsdruk. Deze zal de komende maanden niet afnemen. We verwachten daarnaast dat, nadat het vaccinatieprogramma goeddeels is afgelopen, zorginstellingen onze ondersteuning voorlopig nog nodig zullen hebben.

Al deze noden vragen de komende tijd om een grote mate van flexibiliteit van het Rode Kruis. Wij staan met onze ruim 19.000 vrijwilligers en 91.500 Ready2Helpers paraat om de hulp in Nederland op te schalen op die plekken waar die hulp het meest nodig is.

** Onder basislevensbehoeften verstaat het Rode Kruis medische zorg, psychosociale zorg, voldoende voedsel en water, een dak boven je hoofd, kunnen voorzien in persoonlijke hygiëne, een menswaardig veilige plek en contact met dierbaren. Voor het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden focussen we ons hiernaast ook op onderwijs als basislevensbehoefte.*

Onze hulpverlening op Curaçao, Aruba, Sint-Maarten, Bonaire, Sint-Eustatius en Saba

De COVID-19 pandemie heeft op de Caribische eilanden binnen het Koninkrijk der Nederlanden een enorme impact. In maart en april van dit jaar was er opnieuw een snelle en zorgelijke stijging van het aantal besmettingen te zien op Curaçao, Aruba en Bonaire.

Ook op de eilanden zijn de uitdagingen wat betreft de capaciteit van de gezondheidszorg enorm. In april was in het ziekenhuis op Curaçao bijvoorbeeld ieder bed gevuld, een zeer ernstige situatie. Zelfs met aanvullende ondersteuning uit Nederland was er niet voldoende capaciteit om zieke mensen op te vangen. In sommige gevallen moest uitgeweken worden naar ziekenhuizen op de andere eilanden of werden patiënten naar Colombia overgebracht. De lokale overheden hebben strenge maatregelen getroffen om de uitbraak van het virus in te dammen.

Veel van de eilanden kenden vóór de COVID-19-crisis al een grote groep zeer kwetsbare personen, onder wie ouderen, gezinnen die onder de armoedegrens leven, dak- en thuislozen en ongedocumenteerde migranten. Naar schatting hebben tussen 9 en 25% van de inwoners niet de juiste papieren. Maar als gevolg van de COVID-19 crisis is de sociaaleconomische situatie in de landen Aruba, Curaçao en Sint-Maarten nog verder verslechterd. De economieën zijn immers in grote mate afhankelijk van het toerisme. Door het instorten van deze sector zitten tienduizenden gezinnen op Aruba, Curaçao en Sint-Maarten zonder inkomen. Naar schatting is 40 tot 80 procent van de beroepsbevolking op deze drie eilanden nu werkloos. Op Aruba steeg de werkloosheid zelfs van 7 naar 77 procent in een paar maanden tijd. Het eiland stond door het verlies van toerisme onlangs op de eerste plaats van hardst getroffen economieën ter wereld. Curaçao stond op de derde plaats.

Voor veel mensen op de Caribische eilanden is de COVID-19-crisis daarom een *perfect storm*. Niet alleen omdat de gemiddelde kosten van levensonderhoud veel hoger zijn dan in Nederland, maar ook omdat er geen sociaal zekerheidsstelsel bestaat zoals in Nederland. Veel mensen kunnen niet in hun basislevensbehoeften voorzien.

Naast de noodzakelijke en forse opschaling van de medische voorzieningen is er door het Rode Kruis hard gewerkt om de meest kwetsbare mensen van basislevensbehoeften te kunnen voorzien. Onze 224 vrijwilligers op de eilanden hebben zich hier met hart en ziel voor ingezet.

Onze hulpverlening in het Koninkrijk der Nederlanden in de komende maanden

In het kader van de COVID-19 crisis zijn onze hulpverleningsdoelen tot het einde van 2021:

1. Bijdragen aan het bestrijden van de pandemie, zodat het COVID-19 virus zo min mogelijk impact (meer) heeft op de gezondheid van mensen, met speciale aandacht voor de meest kwetsbaren;
2. De gevolgen van de sociaaleconomische crisis bestrijden, met een focus op het voorzien in de basislevensbehoeften van de meest kwetsbaren.

Wij verwachten dat met name het ondersteunen van mensen bij het voorzien in hun basislevensbehoeften tot aan het einde van het jaar heel hard nodig zal blijven. De hulpvraag is waarschijnlijk groter dan het Rode Kruis en haar samenwerkingspartners aan zullen kunnen. Wij helpen daarom op de eerste plaats waar de nood het hoogst is of waar andere hulp ontbreekt en we richten ons daarbij op de meest kwetsbaren.

Op basis van dit plan kunnen wij de komende maanden hulp bieden aan mensen in nood. Ook kunnen we enkele honderden organisaties helpen mensen in nood ondersteunen. We verwachten de komende maanden ruim 500.000 mensen meer te moeten ondersteunen dan we in de vorige revisie van dit plan (november 2020) voor ogen hadden. Onze hulp hebben we ondergebracht binnen zes verschillende programma's:

- Medische ondersteuning,
- Psychosociale ondersteuning,
- Onderdak,
- Voedselhulp,
- Hygiënevoorlichting en -promotie
- Contact met dierbaren

De grootste behoefte aan noodhulp in Nederland ontstaat de komende maanden binnen de programma's Voedsel en Onderdak. We zien daar een toename van mensen die elke dag worstelen om een goede maaltijd op tafel te zetten. De urgentie om deze kwetsbare groepen te helpen is groot. Maar ook hulp aan de zorgsector, psychosociale ondersteuning en hygiëne blijven onverminderd noodzakelijk.

Hulp in het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden

In het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden werken we vanuit 5 programma's:

- Ondersteuning gezondheidszorg
- Onderdak
- Ondersteuning basislevensbehoeften (voedsel en educatie)
- Gezondheidsvoorlichting en -educatie
- Rampenparaatheid

De afgelopen periode hebben we, samen met lokale partners, tussen de 17 en 24% van de bevolking op Curaçao, Aruba en Sint- Maarten voorzien van voedsel en hygiëneproducten. Omdat we dit programma overdragen aan de lokale overheden, neemt de behoefte aan onze ondersteuning binnen het voedselprogramma op die eilanden de komende maanden af. Tegelijkertijd groeit onze hulp bij het ondersteunen van de gezondheidszorg. Ook ons werk voor onderdak en scholing gaat onverminderd door. Daarnaast pakken wij de psychosociale zorgverlening en ons rampenparaatheidprogramma (opnieuw) op.

NEDERLAND

Medische ondersteuning
NEDERLAND

STREEFDOEL TOTAAL
444 organisaties

REEDS GEHOLPEN
401 organisaties

STREEFDOEL VERLENGING T/M DEC. 2021
43 nieuwe organisaties

Het tekort aan personeel en de hoge belasting van medewerkers in de zorg blijven zorgwekkend. Veel zorginstellingen en aanverwante organisaties kampen met een (te) hoge werkdruk, mede door uitval en een hoog ziekteverzuim. Het Rode Kruis ondersteunt verschillende zorginstellingen (verzorg- en verpleeghuizen, ziekenhuizen, GGD's) met praktische (niet medisch geschoolde) vrijwilligers en medewerkers. Ons streefdoel was in november 2020 om 100 instellingen te ondersteunen. Dit is inmiddels fors bijgesteld naar 444 instellingen volgens prognose.
De GGD's ondersteunen we in het hele land bij het afnemen van COVID-19-testen en het vaccineren. Ook huisartsenposten ondersteunen we bij het vaccinatieproces. We leveren bemonsteraars, prikkers, EHBO'ers, gastheren, gastvrouwen en locatiemanagers. We werven deze mensen, trainen ze en zorgen voor de inroostering. Daarnaast ondersteunen onze vrijwilligers de lokale GGD's bij bron- en contactonderzoek.

Sinds begin dit jaar hebben we ruim 2000 hulp-behoevende ouderen van en naar een vaccinatielocatie vervoerd. Zij worden 'van stoel tot stoel' begeleid door onze chauffeurs en hulpverleners.

Psychosociale ondersteuning
NEDERLAND

STREEFDOEL TOTAAL
40.000 mensen

REEDS GEHOLPEN
30.185 mensen

STREEFDOEL VERLENGING T/M DEC. 2021
9.815 mensen

Op het gebied van psychosociale ondersteuning verwachten we dat de vraag vanuit de samenleving blijft aanhouden. Sinds de COVID-19-crisis is er sprake van een verhoging van stress, angsten en algemene zorgen. De lange duur van de crisis, de sociaaleconomische gevolgen en de impact van de maatregelen zijn van grote invloed op het dagelijks leven van mensen en hun geestelijk welzijn. Mensen maken zich zorgen om hun gezondheid, om hun baan en soms ook of ze in hun levensonderhoud kunnen blijven voorzien. Daarnaast groeit de eenzaamheid onder ouderen en de mentale nood onder jongeren.

De langetermijneffecten op maatschappelijk niveau zien we terug bij onze hulplijnen. De behoefte en vraag naar informatie, praktische tips en een luisterend oor is er nog steeds, zeker onder kwetsbare groepen.

Mensen kunnen bij onze Hulplijn (070 44 55 888) terecht met vragen over het COVID-19-virus, maar ook voor hulp bij praktische zaken, zoals boodschappen, het uitlaten van de hond of om gewoon even hun verhaal kwijt te kunnen. De praktische vragen worden opgevolgd via het 'Let op Elkaar Netwerk'*. Als mensen daar behoefte aan hebben, nemen we regelmatig telefonisch contact met hen op om sociaal isolement en praktische problemen te voorkomen.

Voor mensen die de Nederlandse taal niet spreken, zijn er speciale Whatsapp-hulplijnen geopend in het Turks, Tamazight (Berbers), Chinees, Portugees, Pools en Arabisch.

Sinds eind maart bieden onze 'quarantainecoaches' praktische en psychosociale ondersteuning aan mensen die in quarantaine moeten.

** 'Let op Elkaar' is het Rode Kruis-vrijwilligersnetwerk dat lokaal wordt ingezet voor praktische hulp aan huis.*

Onderdak
NEDERLAND

STREEFDOEL TOTAAL
3.200 keer helpen

REEDS GEHOLPEN
2.099 keer geholpen

STREEFDOEL VERLENGING T/M DEC. 2021
1.101 keer helpen

Het aantal mensen dat geen toegang heeft tot daklozenopvang, neemt op korte termijn toe. Dat komt omdat de extra tijdelijke COVID-noodopvang van de overheid naar verwachting wordt gesloten zodra de lockdownmaatregelen worden versoepeld. Vooral 'niet-rechthebbenden', zoals ongedocumenteerde migranten en arbeidsmigranten zonder officiële werkvergunning, vallen buiten de boot.

Veel van de ongedocumenteerden en arbeidsmigranten wisten zich voor de crisis zelfstandig staande te houden. Ze huurden een woning of vonden onderdak bij vrienden. Ook hadden ze vaak een baan. Door de COVID-19-crisis raakten veel van hen die baan kwijt, waardoor ze de huur niet meer konden bekostigen. In sommige gevallen kwamen ze, met gezin en al, op straat te staan.

Omdat deze groep niet terecht kan bij de reguliere opvang, is het extra belangrijk om ongedocumenteerden en arbeidsmigranten te ondersteunen waar nodig. Zeker omdat onduidelijk is hoe snel de (informele) economie zich zal herstellen.

Wij ondersteunen gemeenten en andere organisaties bij de opvang van álle dak- en thuisloze mensen die geen (veilige) plek hebben om te slapen, te eten of in quarantaine te gaan. Naast veldbedden en hygiënekits leveren we ook EHBO-vrijwilligers en gastheren en -vrouwen. Daarnaast wordt een beperkt aantal gezinnen en kwetsbare individuen opgevangen in hotels, als voor hen geen geschikte noodopvang beschikbaar is. Het gaat ook hier vooral om mensen zonder rechtmatig verblijf in Nederland.

Voor mensen die recht hebben op dak- en thuislozenopvang in een bepaalde regio, de zogenaamde 'rechthebbenden', blijft ook na het sluiten van corona-noodopvang maatschappelijke opvang beschikbaar. Ook voor deze opvang blijft de komende tijd extra hulp nodig. Wij zetten ons in door bestaande opvangorganisaties te ondersteunen tijdens piekperiodes en door materialen en menskracht beschikbaar te stellen.

Wij verwachten dat het aantal dak- en thuisloze mensen dat geen plek heeft in een opvanglocatie verder gaat stijgen. Om die reden is het aantal mensen dat wij verwachten te kunnen helpen opgehoogd van 2.800 naar 3.200 mensen tot eind 2021.

Voedselhulp
NEDERLAND

STREEFDOEL TOTAAL
474.078 keer voedselhulp te geven

REEDS GEHOLPEN
182.604 keer voedselhulp gegeven

STREEFDOEL VERLENGING T/M DEC. 2021
291.474 voedselhulp te geven

De grootste stijging aan hulpvragen zien we in het programma Voedsel. Door de aanhoudende onzekerheden in de economische situatie heeft een grote groep kwetsbare mensen geheel of gedeeltelijk geen inkomen meer. De druk op de voedselbanken is hierdoor enorm toegenomen. Daarnaast is er een grote groep mensen die de weg naar de voedselbank niet lijkt te kunnen vinden of hiervoor niet in aanmerking komt.

Deze nood was al aanwezig voor de uitbraak van COVID-19, maar is de afgelopen maanden significant groter geworden. Een toenemende groep mensen, van ZZP'ers en gezinnen tot aan ongedocumenteerden, heeft onvoldoende middelen om iedere dag een voedzame maaltijd op tafel te zetten.

Wij verwachten dat de voedselnood langer blijft voortduren dan eerder ingeschat en zeker tot het einde van dit jaar hoog zal zijn. Zonder extra middelen kunnen we deze mensen niet blijven ondersteunen. Het betreft naast voedsel ook in toenemende mate behoefte aan hygiëneproducten, zoals maandverband en zeep.

Wij voorzien de meest kwetsbare groepen inmiddels van voedsel en hygiëneproducten. Daarnaast ondersteunen we de voedselbanken en voorzien we via lokale partnerorganisaties mensen van boodschappenkaarten.

Kijk **Voedselhulp met Acda en de Munnik**

Kijk **Iris Enthoven over voedselnood**

Hygiënevoorlichting en -promotie

NEDERLAND

STREEFDOEL TOTAAL
150.000 mensen

REEDS GEHOLPEN
97.297 mensen

STREEFDOEL VERLENGING T/M DEC. 2021
52.703 mensen

Hygiënemaatregelen zijn cruciaal om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Het Rode Kruis heeft sinds de start van de uitbraak van het COVID-19 virus een proactieve rol genomen op het gebied van persoonlijke hygiënevoorlichting. De nadruk ligt op het informeren van onder andere moeilijk bereikbare groepen over het houden van 1,5 m afstand, handenwassen en het juist gebruik van een mondkapje.
Onze publieksinformatie is beschikbaar in diverse talen.

Afgelopen maanden ontwikkelden we laagdrempelige en toegankelijke voorlichtingsmaterialen over het gebruik van een mondkapje. Hierbij richten we ons speciaal op scholieren van het middelbaar- en voortgezet onderwijs en van het beroepsonderwijs. Voor een jongere doelgroep hebben we het Hygiëne Memory-spel beschikbaar, waarmee kinderen spelenderwijs kunnen leren hoe belangrijk hygiëne is.

Ook als een groot deel van de Nederlandse bevolking gevaccineerd is, zullen we relevante voorlichtingsmaterialen beschikbaar blijven stellen.

Contact met dierbaren

NEDERLAND

Dit programma is afgerond omdat de behoefte zoals die bestond tijdens de eerste golf in 2020 niet langer aanwezig is. De kosten zijn reeds gedekt.

CARIBISCH DEEL VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

Ondersteuning gezondheidszorg

CARIBISCH DEEL VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

STREEFDOEL TOTAAL
106.699 mensen

REEDS GEHOLPEN
98.613 mensen

STREEFDOEL VERLENGING T/M DEC. 2021
8.086 mensen

De lange duur van de crisis en de sociaaleconomische gevolgen hebben een grote impact op het dagelijks leven van mensen. Gezien de beperkte medische capaciteit op de eilanden is het van groot belang de lokale zorg te blijven ondersteunen. Onze prioriteit is om ervoor te zorgen dat de gezondheidszorg toegankelijk blijft voor iedereen, inclusief de meest kwetsbaren.

Wij ondersteunen de verantwoordelijke overheden bij de uitvoering van hun vaccinatiestrategie. We helpen onder meer met eerste hulp en bij de administratie. Op Curaçao zetten we vrijwilligers in om het gehele vaccinatieprogramma te ondersteunen. Op Aruba leggen medisch getrainde Rode Kruis-vrijwilligers, samen met lokale huisartsen, huisbezoeken af bij COVID-19 patiënten die dringend hulp nodig hebben. Dit doen we per ambulance. Op Bonaire vervoeren vrijwilligers mensen naar de vaccinatiestraten.

Sinds de start van de coronacrisis is de toegang tot de gezondheidszorg niet meer vanzelfsprekend. Mensen hebben geen zorgverzekering meer door het verlies van hun baan. Ook voor ongedocumenteerde migranten is toegang niet gegarandeerd. Het Rode Kruis zorgt ervoor dat gezondheidszorg toegankelijk is en blijft voor zoveel mogelijk mensen. Dit doen wij door op een aantal eilanden (acute) medische behandelingen te vergoeden.

Op Aruba en Curaçao zijn hulplijnen opgezet, waar kwetsbare mensen -onder wie veel ouderen- zich kunnen melden. We gebruiken de hulplijn ook om praktische informatie te geven over de verschillende programma's en om vragen te beantwoorden. Verder benaderen we ouderen op Aruba en Curaçao via het speciaal opgerichte buddy-netwerk. De komende periode zullen we daarnaast inzetten op psychosociale ondersteuning.

Bij de voedselhulp delen we ook hygiëneproducten uit zoals zeep, tandpasta en waspoeder.

Onderdak

CARIBISCH DEEL VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

STREEFDOEL TOTAAL
1.440 mensen

REEDS GEHOLPEN
395 mensen

STREEFDOEL VERLENGING T/M DEC. 2021
1045 mensen

Door de economische crisis is het gezinsinkomen voor veel mensen in de Caribische delen van het Koninkrijk sterk gedaald of weggevallen. Zij zijn niet langer in staat om de huur of de gas-, water- en elektriciteitsrekening te betalen. Dit leidt vaak tot afsluiting van water en elektriciteit of zelfs uithuiszetting. Hierdoor zitten steeds meer mensen en gezinnen zonder onderdak. Dagelijks kloppen mensen bij het Rode Kruis aan met de vraag om hulp bij het betalen van de vaste lasten.

Met het programma Onderdak proberen we te voorkomen dat gezinnen uit huis worden gezet. Op Aruba en Curaçao ondersteunt het Rode Kruis met het tijdelijk betalen van huur en/ of nutsvoorzieningen. Ook op Bonaire zal het Rode Kruis hier na een inventarisatie van de behoeften op kleine schaal mee beginnen. Verder gaan we in gesprek met verhuurders om uithuiszetting te voorkomen.

Ondersteuning basislevensbehoeften

CARIBISCH DEEL VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

STREEFDOEL TOTAAL
89.677 mensen

REEDS GEHOLPEN
89.677 mensen*

STREEFDOEL VERLENGING T/M DEC. 2021
30.954 mensen

Veel huishoudens zijn het afgelopen jaar afhankelijk geworden van voedselhulp. Het verstrekken van voedsel is tot nu toe veruit het grootste programma op het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden. Het programma bestaat uit het verstrekken van voedsel en hygiëneproducten aan de meest kwetsbare groepen op de eilanden. We doen dat met e-vouchers, waarop iedere maand een bedrag wordt geüpload waarmee men zelf boodschappen kan doen. We verzorgen ook dagelijks kant-en-klare maaltijden of wekelijks een voedselpakket.

De afgelopen maanden werd naar schatting tussen de 17 en 24% van de bevolking op Curaçao, Aruba en Sint-Maarten door ons geholpen met voedselhulp. De voedselhulp wordt deze maanden overgedragen aan de lokale overheden.

De komende maanden worden op Bonaire voedselpakketten uitgedeeld en op Saba krijgen kwetsbare gezinnen een bijdrage om te voorzien in hun basislevensbehoeften. Ook worden dagelijks maaltijden bereid voor de schoolkinderen. Op Sint-Eustatius is een soepkeuken opgezet waar mensen terecht kunnen voor een maaltijd. Op Saba krijgen kwetsbare gezinnen een bijdrage om te voorzien in hun basislevensbehoeften. Ook daar worden dagelijks maaltijden bereid voor schoolkinderen.

Voor een aantal kwetsbare kinderen vergoeden we schoolgerelateerde kosten, zodat onderwijs toegankelijk blijft voor alle kinderen.

** Dit cijfer bevat mogelijk dubbeltelling van het aantal begunstigden, gezien sommigen steun hebben ontvangen via verschillende modaliteiten (e-vouchers, kant- en klare maaltijden of voedselpakketten).*

Gezondheidsvoorlichting en -educatie

CARIBISCH DEEL VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

STREEFDOEL TOTAAL
93.857 mensen

REEDS BEREIKT
93.857 mensen

Het verspreiden van kennis over goede hygiëne, COVID-19 (- preventie) en vaccinaties blijft een belangrijk onderdeel van ons werk. Sommige gemeenschappen op de eilanden leven dicht op elkaar. Mensen leven vaak in armoede en beschikken soms over onvoldoende hygiënische omstandigheden en kennis.

Op alle eilanden voeren we bewustwordingscampagnes op het gebied van gezondheid, met als doel om verdere verspreiding van het virus te voorkomen. Door het gebruik van meertalige voorlichtingsboodschappen en materialen bereiken we zoveel mogelijk mensen. Hierbij maken we gebruik van sociale media, en van lokale radio- en TV-optredens.

Door het instorten van de toerismesector zijn veel mensen hun baan en inkomen kwijt. Met voorlichting en trainingen helpen we mensen om te gaan met de gevolgen van de crisis en om ze op weg te helpen naar andere mogelijkheden. We verzorgen taallessen, begeleiden mensen bij het maken van hun CV en geven sollicitatietrainingen. Ook verzorgen we lessen over budgettering.

Rampenparaatheid

CARIBISCH DEEL VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

STREEFDOEL TOTAAL

13.199 mensen

REEDS BEREIKT

13.199 mensen

De COVID-19 crisis is niet de enige uitdaging waar men in het Caribisch gebied mee te kampen heeft. Er komen veel migranten uit omliggende landen wat spanningen oplevert binnen de samenlevingen. Ook is er jaarlijks een grote kans op orkanen en hevige stormen. Het officiële orkaanseizoen loopt van juni tot en met eind november en heeft vorig jaar alle records verbroken.

Het blijft dan ook noodzakelijk om de samenlevingen op de verschillende eilanden zo goed mogelijk voor te bereiden op crises, zoals een orkaan, een grote migratiestroom of, zoals nu, een pandemie. Door de huidige crisis en de druk die dit legt op de lokale overheden, organisaties en gemeenschappen is het echter lastig om lokale rampenparaatheidoefeningen uit te voeren.

Ook voor gezinnen is het moeilijk om zich goed voor te bereiden. Veel gezinnen ervaren financiële druk. De kans is klein dat ze een noodvoorraad aan voedsel en materialen kunnen aanleggen. Of dat ze noodzakelijke herstelwerkzaamheden aan de woning hebben uitgevoerd die het gevolg zijn van het vorige orkaanseizoen. Daarmee zijn de mensen kwetsbaar voor het nieuwe seizoen dat in mei begint.

De komende periode blijven we daarom inzetten op rampenparaatheid. Een groot onderdeel hiervan is communicatie over mogelijke rampen en hoe je je daar het beste op voorbereidt. We investeren continu in de training van hulpverleners, het aanleggen van voorraden en het verbeteren van procedures en plannen om te bouwen aan een duurzame verbetering van de rampenparaatheid. Waar mogelijk en wenselijk maken we op voorhand afspraken met partnerorganisaties en publieke overheden over onze rol in verschillende rampenscenario's.

De Caribische afdelingen updaten de rampenplannen voor het nieuwe orkaanseizoen. Ook als Rode Kruis zorgen we dat onze noodhulpvoorraad op orde is. We hebben hulpgoederen (non-food) aangeschaft voor 3.000 huishoudens. Deze materialen worden opgeslagen in Panama. Zodra zich een calamiteit voordoet, kunnen deze onmiddellijk verscheept worden en ingezet op de eilanden.

Budget

Omschrijving hulpverlening	Originele begroting*	Herziene begroting*	Herziene begroting*
	maart 2020 t/m mei 2021	maart 2020 t/m mei 2021	maart 2020 t/m december 2021
Programma Medische ondersteuning Nederland	2.301.000	28.184.000	57.327.000
Programma Psychosociale ondersteuning Nederland	1.961.000	1.023.000	1.168.000
Programma Onderdak Nederland	5.708.000	758.000	1.820.000
Programma Voedselhulp Nederland	1.495.000	7.078.000	10.900.000
Programma Hygiënevoorlichting en -promotie Nederland	-	47.000	630.000
Programma Contact met dierbaren Nederland	-	11.000	10.000
Totaal Nederland	**11.465.000**	**37.101.000**	**71.855.000**
Programma Ondersteuning Gezondheidszorg Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden	1.122.000	658.000	631.000
Programma Onderdak Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden	1.295.000	394.000	847.000
Programma Basisnoden Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden	16.044.000	66.171.000	62.370.000
Programma Water, sanitaire voorzieningen en hygiëne Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden	319.000	290.000	207.000
Programma Rampenparaatheid Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden	444.000	379.000	133.000
Totaal Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden	**19.224.000**	**67.892.000**	**64.188.000**
Kosten hulpverlening	**30.689.000**	**104.993.000**	**136.043.000**
Reeds gemaakte kosten hulpverlening maart 2020 - mei 2020	5.000.000	5.000.000	5.000.000
Algemene programma-ontwikkeling, -monitoring en -evaluatie	-	2.000.000	2.000.000
Totaal kosten hulpverlening: Actieplan	**35.689.000**	**111.993.000**	**143.043.000**
Gedekte kosten			**126.408.000**
Resterend benodigd budget			**16.635.000**

* *Bedragen zijn afgerond in duizenden Euro's*

Tot besluit

De aanhoudende COVID-19-crisis zorgt voor schrijnende situaties bij honderdduizenden mensen. Als Rode Kruis kunnen we veel betekenen voor al die mensen, zowel op de Caribische eilanden als in Nederland. Dat kunnen we alleen dankzij de hulp en steun van zoveel mensen en organisaties. Daarvoor zijn we heel dankbaar.

Maar we zijn er nog niet. Hoe langer de COVID-19 crisis aanhoudt, des te groter de gevolgen zijn en hoe meer mensen hulp nodig hebben.

Wij kunnen al deze mensen die onze hulp nodig hebben niet in de kou laten staan. Daarom doen we opnieuw een dringend beroep op u om ons financieel te steunen. Met uw bijdrage maakt u het mogelijk dat wij hulp kunnen blijven bieden met voedsel, onderdak, medische ondersteuning, enzovoort. Uw bijdrage is meer dan welkom op rekeningnummer NL19 INGB 0000 00 7244 van het Rode Kruis, onder vermelding van 'hulp slachtoffers coronavirus'.

Het helpen van mensen in nood. Om de hoek en ver weg, vanuit ons hart en met de mouwen opgestroopt. Dat is waar het Rode Kruis voor staat. Nationaal en internationaal doen wij dit door het vergroten van de weerbaarheid van mensen, zodat zij zichzelf en anderen kunnen helpen in tijden van nood. Met noodhulp zorgen we ervoor dat mensen snel weer in hun basislevensbehoeften kunnen voorzien. En met preventieprogramma's verminderen of voorkomen we de gevolgen van een crisis.

We werken vanuit zeven grondbeginselen: menslievendheid; onpartijdigheid; neutraliteit; onafhankelijkheid; vrijwilligheid; eenheid; algemeenheid. Voor ons betekenen deze grondbeginselen dat ieder mens recht heeft op respect en waardigheid, dat mensen in de grootste nood als eerste geholpen moeten worden, en dat hun geloof, nationaliteit, ras, afkomst of politieke mening niet ter zake doen. We werken met mensen die zich vrijwillig inzetten en die niet uit zijn op persoonlijk gewin.

Wij vinden het belangrijk om transparant te zijn over de besteding van door ons ontvangen donaties. Van iedere donatie die we ontvangen voor hulp tijdens deze COVID-19- crisis, besteden we maximaal 7% voor de kosten van fondsenwerving. Hiermee investeren we in de stabiliteit van onze inkomstenstromen en daarmee in de toekomst van onze hulpverlening. Het overige deel van een donatie (93%) is bestemd voor de hulpverlening zelf. Om op een efficiënte manier hulp te kunnen bieden, moeten we ook investeren in de coördinatie en organisatie van de hulp. Van de 93% van iedere donatie die we concreet voor hulpverlening gebruiken, wordt daarom maximaal 7,5%besteed aan coördinatiekosten.

Wij danken u hartelijke voor uw bijdrage. Namens alle vrijwilligers en medewerkers van het Nederlandse Rode Kruis.

Contact

Coördinatie en programmering:

Heleen van den Berg
Hoofd Nationale Hulp
Hulpverlening Nederland

E-mail: HvandenBerg@redcross.nl

Juriaan Lahr
Hoofd Internationale Hulp
Hulpverlening Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden
E-mail:jlahr@redcross.nl

Marquerite Patiwael
Hoofd Marktontwikkeling en Fondsenwerving

E-mail: mpatiwael@redcross.nl

Voor algemene informatie kunt u contact opnemen met het contactcentrum:
E-mail: contactcenter@redcross.nl, tel.: 070 - 445 56 78.

Cijfers

66.430 uur hulp verleend door vrijwilligers in zorginstellingen in Nederland

3.796 mensen **vervoerd met liggend-zittend of artsen vervoer**

53.287 telefoontjes **met Bron- en Contactonderzoek**

72 vaccinatielocaties ondersteund in Nederland

240 huisbezoeken met huisartsen op de Caribische eilanden

De Rode Kruis Hulplijn is in Nederland **30.041 keer** gebeld en op de Caribische eilanden **32.734 keer**

2513 hulpverzoeken via het Let op Elkaar Netwerk

268 gezinnen geholpen met huurbetaling op de Caribische eilanden

1.332 veldbedden geleverd voor de opvang van dak- en thuislozen

132.304 boodschappenkaarten uitgedeeld

332.234 kant-en-klaar maaltijden bereid op de Caribische eilanden

69.689 flyers over hygiëne-maatregelen zijn gedownload in Nederland

61.486 mensen kregen een hygiëne pakket op de Caribische eilanden

93.857 mensen bereikt met voorlichting op de Caribische eilanden

Rode Kruis